

DR. FARKAS CSAMANGÓ ERIKA

KÖRNYEZETVÉDELMI JOG

5.

A KÖRNYEZETVÉDELLEM GAZDASÁGI ESZKÖZEI

A lecke elsajátítása 50 percet vesz igénybe

Jelen tananyag a Szegedi Tudományegyetemen készült az Európai Unió támogatásával.
Projekt azonosító:
EFOP-3.4.3-16-2016-00014

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Gazdasági eszközök

1, Állami bevételek és kiadások:

Bevételi oldal:

- állami költségvetés elkülönített része
- környezetvédelmi bírságok 70 %-a, veszélyhelyzetnél 100 %-a
- környezetvédelmi termékdíjak
- környezetterhelési díj 2004. január 1-től, 2004. július 1-től
- igénybevételi járulékok (vízkészlet, bányajáradék)
- természetvédelmi bevételek (bérlet, bírságok,)
- igazgatási szolgáltatási díj, illeték, felügyeleti díj

Kiadási oldal:

- Környezetvédelmi beruházások támogatása
- Természetvédelmi feladatok ellátása (védett területek védettségi szintjének helyreállítása, kisajátítás, területek védelme, üzemeltetése)
- Vízvédelmi célú fejlesztések támogatása
- Önkormányzatok támogatása (címezett és pályázati)
- Pályázati rendszer működtetése
- Intézményrendszer fenntartása, működtetése

2, ÖNKORMÁNYZATI BEVÉTELEK ÉS KIADÁSOK

Bevételi oldal:

- Állami költségvetési támogatás: víz, csatorna, hulladék
- Saját bevételek elkülönített része (kötelező lehet: bírságbevéteknél)
- Bírságok 30%-a, kivéve: veszélyhelyzet, állami kármentesítéssel
- Helyi díjak, adók és egyéb bevételek (pl. közszolgáltatás)

Kiadási oldal:

- Helyi környezetvédelmi feladatok, közszolgáltatások ellátása
- Önkormányzati tulajdonú intézmények fenntartása, fejlesztése
- Természeti, kulturális értékek megőrzésének költségei

Gazdasági eszközök csoportosítása

I. Díjak és adójellegű befizetések

II. Támogatások

III. Felelősségi eszközök

IV. Kibocsátási jogok, engedélyek kereskedelme

V. Felelősségbiztosítás

VI. Környezetbarát termék megjelölése

I. DÍJAK ÉS ADÓ JELLEGŰ BEFIZETÉSEK

1. Környezetvédelmi termékdíj
2. Környezetterhelési díj
  - 2.1. Levegőterhelési díj
  - 2.2. Vízterhelési díj
  - 2.3. Talajterhelési díj
3. Környezetvédelmi betétdíj
4. Igénybevételi járulék
5. Letéti díj
6. Igazgatási szolgáltatási díj
7. Energia adó

Kép forrása: <https://5percado.hu/2018-januar-1/szabalyozasa/>

1. KÖRNYEZETVÉDELMI TERMÉKDÍJ

2011. évi LXXXV. tv., Gazdasági ösztönző.

- Cél:
- - többször felhasználható termékek elterjedésénél
- hulladékhasznosítás mértékének növelése

Termékdíj-köteles termékek (TÁRGYI HATÁLY):

- az akkumulátor;
- a csomagolóeszköz és az egyéb csomagolószer;
- az egyéb kőolajtermék;
- az elektromos, elektronikai berendezés; pl. NAPELEMEK, NAPKOLLEKTOR
- a gumibroncs,
- a reklámhordozó papír,
- egyéb műanyag termék (művirág, levél- és gyümölcsutánzat és ezek részei, ezekből készült áru
- egyéb vegyipari termék
- Irodai papír

Környezetvédelmi
termékdíj

Kép forrása: <http://i2.wp.com/kontirlak.hu/wp-content/uploads/2015/01/4.jpg>

SZEMÉLYI HATÁLY

1.) a termékdíj-kötelezettség az **első belföldi forgalomba hozót** vagy

2.) **első saját célú felhasználót** érinti, ide értve jövő évtől a reklámhordozó papír forgalomba hozóját is. Ez utóbbi azért lényeges, mivel a nyomdák első vevői helyett a nyomdáknak maguknak kell teljesíteni a termékdíj-kötelezettségeket. Csakis a belföldi előállítású egyéb kőolajtermék esetében marad meg az a szabály, hogy az első belföldi forgalomba hozó első vevőjét, vagy a saját célú felhasználóját érinti a termékdíj-kötelezettség.

3.) **bérgyártó**

4.) készletre vétel esetén a **készletre vételt végző,**

+

5.) **átvállaló** (mezőgazdasági termelő által nem jogszerű)

- Számla vagy
- Szerződés alapján

2. KÖRNYEZETTERHELÉSI DÍJ

- 2003. évi LXXXIX tv.
- Cél: Környezet egészének védelme, Kibocsátások csökkentése.
- Tényleges környezethasználót terheli a megfizetése
- Méréssel, számítással meghatározható kibocsátások után.
- Kibocsátott anyag és energia mennyisége után.
- Területi eltérések, határértékek befolyásolják a mértékét
- Fajtái: levegőterhelési, vízterhelési, talajterhelési

2.1 Levegőterhelési díj

Azt a kibocsátót terheli, akinek a helyhez kötött légszennyező pontforrása bejelentés köteles.

Helyhez kötött légszennyező pontforrás az a levegőterhelést okozó forrás, amelynél a légszennyező anyag kibocsátási jellemzői méréssel vagy műszaki számítással egyértelműen meghatározhatóak.

Kén-dioxid, Nitrogén-oxidok, szilárd (nem toxikus) anyag kibocsátása után kell fizetni (egységdíj x kibocsátott tömeg kg-ban)

Mentesség

- bejelentésre köteles lakossági tüzelőberendezést üzemeltető költségvetési szerv
- távhőszolg. lakosság ill. közintézmény részére szolgáltat
- üzemzavar, válsághelyzet

Adóztatási hatáskör : NAV

2.2 Vízterhelési díj

A fizetési kötelezettség azt a kibocsátót terheli, aki vízjogi engedélyezés alá tartozó, **felszíni vizeket** terhelő tevékenységet végez.

Foszfor, higany, kadmium, króm, nikkel, ólom, réz

Kibocsátott Tömeg (kg) x egységdíj x területérzékenységi szorzó

Mentesség:

- felhasznált vizet újrahasználja és a használat során nem terheli a befogadót
- csapadékvíz után
- extenzív módon üzemeltetett halastavak
- nehézfémrel terhelt kibocsátás után, ha az alkalmazott technológiából adódóan az ilyen típusú vízterhelő anyag kibocsátása kizárt

Adóztatási hatáskör: NAV

2.3. Talajterhelési díj

Díjfizetési kötelezettség **azt a kibocsátót terheli, aki a műszakilag rendelkezésre álló közcsatornára nem köt rá és helyi vízgazdálkodási hatósági, illetve vízjogi engedélyezés hatálya alá tartozó szennyvízelhelyezést, ide értve a zárt szennyvíztározót is, alkalmaz.**

Éves díj x egységdíj (1200 Ft/m³) x területérzékenységi szorzó

Mentesség:

- egyedi szennyvízelhelyezési létesítmény, illetve
- szennyvíztisztítási kisberendezés alkalmazása,
- figyelő objektum működtetése
- alapállapot felmérés határértékeit nem haladja meg a terhelés.

Adóztatási feladatok: NAV vagy Önkormányzati adóhatóság

3. Környezetvédelmi betétdíj

- Ha a termék (pl. rekesz) újrahasználata lehetséges, tehát nem válik hulladékká.
- A fogyasztót befolyásolja, érdekeltté tegye a visszaváltó helyre történő szállításban
- A vásárlónak joga van visszaadni a betétdíjas terméket, de visszaadási kötelezettsége nincs.
- A betétdíjas rendszer nem kötelező uniós előírás,
- Az EU tagállamokra van bízva a betétdíj alkalmazási köre és időtartama.
- **Betétdíjas termék:** e megjelöléssel gyártott, forgalmazott termék

4. Igénybevételi járulék

- a környezet valamely elemének egyes igénybevételi módjai után
- a környezethasználó köteles fizetni. (vízkészlet, bányajáradék, hulladéklerakási járulék stb.)
- a környezeti elem igénybe vett mennyiségével arányosan kell megállapítani. Az arányossági tényező területi kategóriától függően eltérő lehet.
- Az igénybevételi járulék fizetési kötelezettség hatálya alá tartozó tevékenységek és igénybevételek körét, a járulék mértékét, továbbá a nyilvántartás és az adatszolgáltatás rendjét törvény határozza meg.

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

*Jelen tananyag a Szegedi Tudományegyetemen készült
az Európai Unió támogatásával.*

Projekt azonosító: EFOP-3.4.3-16-2016-00014

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE